

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 33	23.05.2018
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 71	20.11.2018
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 25	19.03.2019
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 36	11.06.2019
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	§ 54	17.09.2019

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen toimintaohje

173/08.01.01/2018, 66/08.01.01/2019

SOTEV 23.05.2018 § 33

Lisätiedot:

talouspäällikkö Tommi Koskinen, puh. 050 383 4260
 etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Suomen henkilöliikenteessä tapahtuu merkittäviä muutoksia 1.7.2018 pääosin voimaan tulevan liikennepalvelulain myötä. Merkittävimmät muutokset kuntien järjestämien kuljetusten kannalta ovat: määrähinnoittelun, asemapaikkasidonnaisuuden ja lupien määräsaattelyyn poisto. Käytännössä tämä tulee tarkoittamaan taksiliikenteen vapautumista kilpailulle. Liikennelupa tulee henkilöliikenteeseen edelleen hakea, mutta käytännössä se myönnetään kaikille ehdot täyttävälle hakijoille, lupa on toimijakohtainen. Koska liikennepalvelut on katsottava julkisiksi hankinnoiksi, koskee niitä hankintalain kilpailuttamisvelvoite. Muuttuva lainsäädäntö poistaa taksikeskuksia koskevan erillissääntelyn. Näihin sovelletaan jatkossa liikennepalvelulain soveltuvia säännöksiä.

Noin 15 Uudenmaan kuntaa on selvittänyt yhdessä mahdollisuutta toteuttaa kuljetuspalvelujen hankinta yhdessä Helsingin kaupungin johdolla ja siten, että kuljetusten välittäminen tapahtuisi Helsingin matkapalvelukeskuksen tuottamana palveluna kaikille osallistuvilla kunnilla. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on keskustellut asiasta muun muassa 13.2.2018 (§ 11). Tällöin on todettu, että Kauniaisten kaupungin ei ole mahdollista toteuttaa näin mittavaa ja monimutkaista hankintaa yksinään, vaan hankinta tulee toteuttaa yhteistyössä muiden kuntien kanssa, vaikka kaupunki ei lähtisikään mukaan edellä esitettyyn matkapalvelukeskusmalliin. Valiokunnan viime käsittelyn jälkeen asiassa on tapahtunut viivästyksiä, kun alueen kunnat Vantaan ja Espoon johdolla ovat halunneet selvittää perusteellisemmin eri vaihtoehtoja ennen kuin sitoutuvat toteuttamaan hankinnan. Tästä johtuen myös Kauniaisten on tarkoituksenmukaista seurata toistaiseksi eri vaihtoehtojen kehittymistä ja tehdä väliaikainen sopimus hankinnasta Lähitaksi Oy:n kanssa. Palvelu hankitaan nykyisin Lähitaksi Oy:ltä.

Lähitaksilta on saatu liitteenä oleva hankintasopimusluonnos. Sopimuksen mukaisesti vammaispalvelulain- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen tuottaminen jatkuu samalla tavalla kuin palvelu tällä hetkellä tuotetaan. Hinnoitteluperusteena on voimassa oleva taksihinnoittelu vähennettynä kolmen prosentin alennuksella. Sopimus on voimassa ajalla 1.7.-31.12.2018.

Liite: Sopimusluonnos

Sosiaali- ja terveystoiminta vs.:

Valiokunta päättää hankkia vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisesti järjestettävät henkilökuljetukset tilapäisesti Lähitaksi Oy:ltä ajalla 1.7.-31.12.2018 liitteenä olevan sopimuksen mukaisesti.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

SOTEV 20.11.2018 § 71

Sosiaali- ja terveystoiminta päätti 23.5.2018 § 33 hankkia vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisesti järjestettävät henkilökuljetukset Lähitaksi Oy:ltä ajalla 1.7.-31.12.2018. Tilapäisenä tehdyn suorahankinnan perusteena oli kuljetuspalvelujen järjestämismahdollisuuksien ja niihin liittyen hankintaprosessien valmisteluun ja selvittelyyn tarvittava aika. Valiokunta on myöhemmin, 20.6.2018 § 38 päättänyt, että kaupunki osallistuu Länsi-Uudenmaan kuntien yhteiseen, Espoon kaupungin johdolla toteutettavaan yhteishankintaan.

Edellä mainitun yhteishankinnan aikataulu- sekä hankintaperiaatteet ovat valmistuneet syksyn 2018 aikana. Hankintaperiaatteet ovat:

1. Palvelu on asiakkaalle turvallista.
2. Palvelu on esteetöntä, saavutettavaa ja vastaa asiakkaan yksilöllisiä tarpeita.
3. Palvelu tulee saada kohtuullisessa ajassa ja sen tulee olla käytettävissä ympäri vuorokauden.
4. Palvelukielenä toimivat suomi, ruotsi ja englanti.
5. Kuljetusten yhdistely perustuu asiakkaiden vapaaehtoisuuteen.
6. Palvelu toteutetaan yhdenvertaisesti Länsi-Uudenmaan alueella.
7. Kuljettajat ovat ammattitaitoisia.
8. Oman taksin käyttöoikeus (ns. vakiotaksikäyttöoikeus) on mahdollista niillä asiakkailla, joille se on perusteltua.

Lisäksi hankinnan valmistelusta vastaava Espoon sosiaali- ja terveystoiminta on todennut kantanaan, että:

- palvelun tilaamisesta ei tule periä palvelumaksua ja sen käytön on oltava asiakkaalle helppoa
- asiakkaiden erityistarpeet, avustajatarve ja mahdollisuus perheenä liikkumiseen on huomioitava
- ohjauskeskuksen ja kuljetusten toimintaa on seurattava, arvioitava ja kehitettävä jatkuvasti
- työssäkäynti ja opiskelu tulee mahdollistaa niin, että kuljetus järjestyy työn ja opintojen aikataulujen mukaisesti.

Suunnitellun aikataulun mukaisesti uuden palvelun käyttöönoton ensimmäinen vaihe toteutuu kesällä 2019. Näin ollen edellä mainittua Lähitaksi Oy:n kanssa solmittua sopimusta on tarkoituksenmukaista jatkaa,

kunnes uudet kilpailutuksen mukaiset sopimukset astuvat voimaan.

Liite: Sopimusluonnos

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Valiokunta:

- Merkitsee tiedoksi hankinnan edistymistä koskevan selvityksen
- Päättää jatkaa Lähtäjä Oy:n kanssa solmittua sopimusta liitteen mukaisesti 1.1.2019 alkaen kunnes kilpailutuksen mukaiset uudet sopimukset astuvat voimaan.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen

SOTEV 19.03.2019 § 25

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 050 352 3171
vanhuspalvelupäällikkö Anja Kahanpää, puh. 050 594 1549
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valiokunta merkitsi 20.11.2018 § 71 tiedoksi Länsi-Uudenmaan yhteisen vammais- ja sosiaalihuoltolain- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinnan periaatteet. Asian valmistelu on edennyt osallistuvien kuntien sekä käyttäjien yhteistyönä hankkeen ohjausryhmässä. Hankinnan toteutuksesta vastaava Espoon kaupunki on valmistellut liitteenä olevat toimintaohjeet, joissa kuvataan esitetty palvelumalli pääpiirteittäin. Toimintaohjeista on pyydetty ja saatu myös liitteenä oleva vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteinen lausunto.

Hankinnassa käytettäväksi suunniteltu malli perustuu pääpiirteittäin jo käytössä olevaan malliin, jossa liikennöinti ja kyytien välittäminen tapahtuu yksityisen sektorin toimijoiden toimesta kilpailutettuun sopimukseen perustuen. Käytännössä liikennöinti siis hoidetaan "taksikyyteinä", eikä kuljetuksia esimerkiksi yhdistellä muiden käyttäjien kanssa, elleivät käyttäjät sitä itse halua. Uuden palvelumallin myötä palveluun esitetään kuitenkin joitakin muutoksia, joista keskeisimmät on esitetty alla:

Avustaminen

- Avustamisesta ei uudessa palvelussa voi periä erillistä veloitusta (kuten aikaisemmin on voinut) vaan se sisältyy palveluun
- Avustaminen ei ole sidottu mihinkään tiettyyn kuljetuskalustoon, vaan kalusto valitaan asiakkaan tarpeen mukaan. Tarve on kirjattu asiakasprofiiliin.

Pysähtyminen matkan aikana

- Pysähtyminen matkan aikana ei ole sallittua
- Pikainen, välttämätön reitin varrella oleva pysähdys sallitaan (esim. postin nouto postilaatikosta)
- Päiväkotipysähdykset sallitaan

Matkojen yhdistely

- Matkojen yhdistely on vapaaehtoista, mutta asiakkaita kannustetaan siihen
- Matkojen yhdistely sallitaan myös niin, että reitin lähtöpiste ja määränpää voivat asiakkailla olla eri (nykyisin kaikissa ohjeissa ainakin toisen, ellei molempien tulee olla sama osoite)
- Omavastuu poistuu kun kuljetus yhdistellään
- Esitetään mahdollisuutta lisämatkoihin bonuksena (VPL). Tämä tullut ehdotuksena asiakailta.
- Esitetään mahdollisuutta asiakaskohtaisen omavastuurajan poistamiseen yhdistellyissä matkoissa (SHL)

Matkojen käyttö etukäteen

- Seuraavan kuukauden matkoista saa "lainata" enintään neljä matkaa (Muutos SHL:n mukaisten kuljetusten ehtoihin)

Mukana kulkevat perheenjäsenet

- Mukana voi matkustaa neljä perheenjäsentä tai läheistä – he maksavat julkista liikennettä vastaavan maksun matkasta. Saattaja kulkee mukana ilmaiseksi.

Päätöksen voimassaolo

- Päätös on voimassa päätöspäivästä alkaen
- Ensimmäisen kuukauden matkat ovat asiakkaalla käytettävissä täysimääräisinä, riippumatta päätöspäivämäärästä. Esim. jos asiakas saa päätöksen 15.2., saa hän käyttöönsä helmikuulle kokonaisen kalenterikuukauden matkat.

Kuljetustilauksen peruminen

- Asiakkaan tulee perua tilaamansa kuljetus viimeistään 60min ennen sovittua noutoaikaa.
- Mikäli asiakas ei peru matkaa ajoissa veloitetaan häneltä yksi kuljetusmatka

Vanhus- ja vammaisneuvoston lausunto

Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat antaneet asiassa yhteisen lausunnon. Neuvostot tuovat lausunnossaan esille, että:

- Lausunnot tulleet toimintaohjeluonnokset eivät ole lopullisia versioita,

joten toimintaohjeet tulisi hyväksyä vasta myöhemmin,

- Pysähtyminen matkan aikana tulisi sallia
 - Kuljetuksen tilauksen toimintamallia ei ole toistaiseksi olemassa. Neuvostot puoltavat olemassa olevaa käytäntöä.
 - Toimintaohjeeseen tulisi kirjata, että kyydin suoratilauksella on myös mahdollinen
 - Toimintaohjeeseen tulisi kirjata, että paluukyyti samalla taksilla on mahdollinen
 - Toimintaohjeeseen tulisi kirjata, miten toimitaan häiriötilanteessa
 - Vahingonkorvausmenettelyt tulee sopia
 - Kuljetustilauksen peruuntumisen käytännöistä ja korvauksista tulee sopia.
-
- Asiaan liittyvät tietosuojaseikat tulee varmistaa ja selvittää
 - Neuvostojen esittämiin kysymyksiin ei ole saatu vastausta hankintaa valmistelevilta Espoon kaupungin viranhaltijoilta.

Liite 1: Toimintaohje (VPL)

Liite 2: Toimintaohje (SHL)

Liite 3: Vanhus- ja vammaisneuvostojen lausunto

Oheismateriaali: Kannanotto Länsi-Uudenmaan kuljetuspalveluiden valmisteluun

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Valiokunta:

- hyväksyy liitteenä olevat toimintaohjeluonnokset liitteen mukaisesti, mutta edellyttää, että niihin valmistelun edetessä mahdollisesti tulevat merkittävät muutokset tuodaan valiokunnan käsittelyyn uudelleen.

- kehottaa asian valmistelusta vastaavaa ohjausryhmää ottamaan huomioon vanhus- ja vammaisneuvostojen kannanotossa esitetyt kehittämissuhteet ja näkökulmat asian valmistelun edetessä.

Asian käsittelyn aikana valiokunta hyväksyi yksimielisesti, että päätös kuuluu seuraavasti:

Valiokunta:

- merkitsee tiedoksi liitteenä olevat toimintaohjeluonnokset ja edellyttää, että lopulliset versiot tuodaan valiokunnan päätettäväksi, kun ne ovat valmiit.

- kehottaa asian valmistelusta vastaavaa ohjausryhmää ottamaan huomioon vanhus- ja vammaisneuvostojen kannanotossa esitetyt kehittämissuhteet ja näkökulmat asian valmistelun edetessä.

Päätös:

Valiokunta:

- merkitsi tiedoksi liitteenä olevat toimintaohjeluonnokset ja edellyttää,

että lopulliset versiot tuodaan valiokunnan päätettäväksi, kun ne ovat valmiit.

- kehottaa asian valmistelusta vastaavaa ohjausryhmää ottamaan huomioon vanhus- ja vammaisneuvostojen kannanotossa esitetyt kehittämissuhteet ja näkökulmat asian valmistelun edetessä.

SOTEV 11.06.2019 § 36

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 050 352 3171
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on 19.3.2019 § 2019 päättänyt, että toimintaohjeluonnosten lopulliset versiot tuodaan valiokunnan päätettäväksi, kun ne ovat valmiit. Samalla valiokunta kehotti asian valmistelusta vastaavaa ohjausryhmää ottamaan huomioon vaikuttamistoimielinten kannanotoissa esitetyt kehittämissuhteet ja näkökulmat asian valmistelun edetessä. Yhteishankinnan valmistelusta vastaava Espoon sosiaali- ja terveyslautakunta on käsitellyt asiaa kokouksissaan 21.3.2019, 25.4.2019 sekä 16.5.2019 (<http://espooprodfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2019462103-4>) ja asia on palautettu valmisteltavaksi lisäselvityksiä varten.

Kokouksessa on paikalla logistiikkapalveluiden edustaja kertomassa hankinnan valmistelun tilanteesta.

Oheismateriaali: Kannanotto Länsi-Uudenmaan kuljetuspalveluiden toimintaohjeeseen 24.4.2019

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedoksi hankinnan- ja toimintaohjeiden valmistelun tilanteen ja asiassa annetut selvitykset.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen

Lisätiedot:

sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, puh. 050 352 3171
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Yhteishankinnan valmistelusta vastaava Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelujen toimintaohjeet kokouksessaan 13.6.2019 § 84 (<http://espooproducts.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2019462104-4>).

Suurimmat muutokset valiokunnassa käsiteltyihin toimintaohjeiden luonnosversioihin ovat seuraavat:

- Molempien ohjeiden alussa todetaan, että "kukin kunta päättää itsenäisesti toimintaohjeista ja ohjeissa saattaa olla kuntakohtaisia eroja."
- Pysähtymisestä matkan aikana todetaan: "välttämätön, pikainen, noin 10 minuutin mittainen pysähdys reitin varrella on tarvittaessa mahdollinen. Tällainen pysähdys voi olla esimerkiksi pankkiautomaatilla käynti tai kirjeen pudotus lähtevän postin laatikkoon. Pysähdys tulee ilmoittaa etukäteen kuljetusta tilattaessa."

Liite 1: Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje

Liite 2: Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje

Oheismateriaali 1: toimintaohje (VPL) muutokset merkitty

Oheismateriaali 2: toimintaohje (SHL) muutokset merkitty

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Valiokunta päättää hyväksyä liitteenä olevat vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelujen toimintaohjeet. Toimintaohjeet tulevat voimaan 1.1.2020 alkaen; kuitenkin aikaisintaan, kun uusi Kulkukeskus on toiminnassa Kauniaisten alueella.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen. Lisäksi valiokunta päätti lähettää toimintaohjeet vanhus- ja vammaisneuvostolle tiedoksi ja pyytää niiltä yhteistä kannanottoa kuntakohtaisten asiakasohjeiden valmistelua varten.